

Landstingshuset i Stockholm AB
Org.nr 556477-9378
Verkställande Direktören

SKRIVELSE
2015-11-11

LISAB 2015-0024

Styrelsen

Landstingsrevisorernas Delrapporterings – PM 2015, Landstingshuset i Stockholm AB

Ärendebeskrivning

Landstingsrevisorernas Delrapporterings – PM 2015, Landstingshuset i Stockholm AB

Beslutsunderlag

Verkställande direktörens skrivelse den 11 november 2015
Landstingsrevisorernas Delrapporterings – PM 2015, Landstingshuset i Stockholm AB

Förslag till beslut

Styrelsen beslutar

att lägga anmälan till handlingarna.

Toivo Heinsoo
Verkställande direktör

Henrik Gauntz
Vice verkställande direktör

Landstingshuset i Stockholm AB

Delrapporterings – PM 2015

Revisorerna i revisorsgrupp I beslutade 2015-11-10 att uppdra till kontoret att överlämna rapporten till ledningen för Landstingshuset i Stockholm AB för kännedom.

Christina Holmqvist
Sekreterare revisorsgrupp I

Delrapporterings-PM 2015

Landstingshuset i Stockholm AB

I denna promemoria ges en lägesrapport utifrån de iakttagelser som gjorts i den löpande granskningen hittills under året och i den översiktliga granskningen av delårsrapporten. I revisionens uppdrag ingår att granska bokföringen, årsredovisningen, koncernredovisningen samt styrelsens förvaltning. Revisionen har huvudsakligen genomförts av auktoriserad revisor och samråd har skett med revisionskontoret. Promemorian är en delrapportering inför den slutliga bedömningen och avrapporteringen av årets granskning i mars 2016.

1. Ekonomiskt och verksamhetsmässigt resultat - prognos per 2015-08-31

1.1 Ekonomi

Landstingshuset i Stockholm AB (LISAB) prognostiserar årets resultat till 219,1 mnkr vilket är 250,4 mnkr högre än fullmäktiges resultatkrav på -31,3 mnkr. Den prognostiserade resultatavvikelsen mot budget beror dels på en utdelning från dotterbolaget Waxholms Ångfartyg AB på 183,3 mnkr, dels på återföring av nedskrivningar med 165,9 mnkr. Ingen av dessa poster hade budgeterats.

Resultatprognosen grundar sig på dotterbolagens prognoser för årets resultat och den aktuella upplåningsräntan för LISAB. Bolagets egna förutsättningar att påverka det ekonomiska resultatet är därför begränsade. Alla dotterbolag prognostiserar positiva resultat för 2015 varav Folkandvården i Stockholm AB med 110 mnkr. Undantaget är Södertälje sjukhus AB och AB SLL Internfinans som har negativa avvikelser på -2,3 mnkr respektive -0,6 mnkr mellan det prognostiserade årets resultat och fullmäktiges resultatkrav. Övriga dotterbolag prognostiserar ett resultat i linje med eller marginellt över fullmäktiges resultatkrav. I det prognostiserade resultatet ingår även en post på 55,6 mnkr i form av koncernbidrag från bolagen i LISAB-koncernen som avser att neutralisera återbetalningen av kollektivförsäkringspremier från AFA Försäkring gällande 2004.

Prognosen förutsätter att åtgärdsprogram inom Södersjukhuset AB, Danderyds Sjukhus AB och Södertälje Sjukhus AB, för att nå det budgeterade resultatet, kommer att ge avsedda effekter. Granskningen på Danderyds sjukhus AB har visat att det är osäkert om de kommer att uppnå prognostiserat nollresultat. Dessutom finns en osäkerhet vad gäller utvecklingen av RIPS¹-räntan vilken i sig påverkar bara beräkningen av pensionsskulden i förvaltningarna. Men en sänkning av RIPS-räntan kan även leda till att KPA Pension justerar alternativräntan, vilket påverkar beräkningen av pensionsskulden i landstingets bolag. Årets resultat kommer att belastas med motsvarande belopp.

Avvikelser i förhållande till budget har i huvudsak analyserats och kommenterats på ett tillfredsställande sätt i delårsrapporten.

1.2 Verksamhet

LISAB som ägs av Stockholms läns landsting, har till uppgift att äga och förvalta aktier i bolag inom Stockholms läns landsting. Under 2015 fick LISAB en utökad roll inom ramen för landstingets förstärkta ägarstyrning. LISAB ansvarar för uppföljningen av att dotterbolagens ägardirektiv efterlevs. Vidare ska LISAB nominera ledamöter i styrelserna för dotter- och dotterdotterbolagen. Under landstingsstyrelsen har ett ägarutskott inrättats. Förtroendevalda i ägarutskottet är även ledamöter i LISAB:s styrelse. Landstingsdirektören är vd i LISAB och föredragande

---

¹ Riktlinjer för beräkning av pensionsskuld. Finansinspektionen beslutar om RIPS-räntan.

i ägarutskottet. En vice vd i LISAB har utsetts. Av landstingsdirektörens instruktion² framgår att han efter samråd med styrelsen för LISAB ska besluta om frågor som rör väsentliga organisatoriska förändringar. Tillsättning och entledigande av vd i dotterbolagen ska ske i samråd med, och efter godkännande av LISAB:s styrelse. En utformning av organisation och ansvarsområden kommer att fortsätta utvecklas under hösten 2015.

LISAB ska styra, kontrollera, ha löpande översyn över och samordna koncernen på ett för Stockholms läns landsting ändamålsenligt sätt. Under året har ägaren representerad av landstingsdirektören eller av honom adjungerad vice vd i LISAB deltagit vid styrelsemöten för de tre största akutsjukhusen och SLSO. Målet är dock att ägaren i fortsättningen ska vara representerad även vid de övriga bolagens styrelsemöten.

2. Intern styrning och kontroll

2.1 Verksamhetsstyrning

LISAB ska enligt de specifika ägardirektiven löpande följa och analysera den ekonomiska utvecklingen i ägda bolag samt till ägaren rapportera sina bedömningar och förslag. Bolaget ska, inom ramen för av fullmäktige fastlagda riktlinjer, fatta för dotterbolagen bindande kompletterande beslut rörande koncernbidrag och aktieägartillskott. Bolaget ska, inom ramen för fullmäktiges beslut, fatta beslut om kapitaltäckningsgarantier för dotterbolag. LISAB ansvarar för ägarstyrning, strategisk samordning och uppföljning av bolagens verksamhet utifrån landstingsfullmäktiges direktiv och fastställda ramar. När det krävs ska LISAB:s styrelse fatta principiella beslut för att fullmäktiges mål ska uppnås. Det operativa ansvaret ligger sedan hos dotterbolagens styrelser och ledning.

2.2 Riskbedömning och intern kontrollplan 2015

Styrelsen har fastställt en för året aktuell intern kontrollplan upprättad utifrån dokumenterad risk- och väsentlighetsanalys. Riskanalysens områden har inte utvecklats jämfört med tidigare år. Uppföljning av internkontrollplanen för 2015 görs i samband med styrelsemötet i november.

Revisionens bedömning är att landstingets policy för intern kontroll och reglemente följs. Dock anser revisionen att det i risk- och väsentlighetsanalysen och i internkontrollplanen borde ha lyfts risker kopplade till den nya ägarstyrningsrollen som LISAB har fått fr.o.m. 2015.

2.3 Ekonomistyrning

Auktoriserad revisor har inte noterat några avsteg från gällande lagar, föreskrifter eller riktlinjer. På styrelsemöten behandlas framförallt ekonomiska rapporter, budget, långsiktig plan samt fastställande av styrdokument.

2.4 Ledningsnära kostnader och representation

Inga kostnader för representation och andra ledningsnära kostnader finns bokförda i LISAB.

2.5 Information i bolagsstyrningsrapport

LISAB:s bolagsstyrningsrapport avseende 2014 presenterades på styrelsemöte 2015-03-03 och godkändes på årsstämman. Bolagsstyrningsrapporten innehåller uppgifter i enlighet med landstingets riktlinjer.

2.6 Granskningen av generella kontroller i Raindance

Revisionen granskade tidigare under 2015 logg och behörighetshantering av ekonomisystemet Raindance och personal- och lönesystemet Heroma inom landstingsstyrelsens förvaltning

---

² Beslutat av styrelsen för LISAB den 26 maj 2015, se LISAB 2015-0018

(LSF). Granskningen berörde även ansvarsfördelningen mellan LSF och de förvaltningar och bolag vars drift sköts av LSF. Revisionen konstaterade att den interna kontrollen inom LSF rörande båda systemen behövde utvecklas. LSF och berörda förvaltningar och bolag genomförde inte regelbundna riskanalyser för Raindance och Heroma. Granskade³ förvaltningar och bolag saknade definierade och formaliserade kontroller för förvaltningen av de båda systemen, vilket påverkar risken för fel.

Under 2015 har en kompletterande och samordnad granskning genomförts på berörda förvaltningar och bolag avseende systemförvaltning, behörighetshantering, hantering av loggar samt uppföljning av avtal mot central förvaltning.

LISAB använder Raindance som ekonomisystem. Systemägare har utsetts men någon riskbedömning har inte genomförts sedan 2012. Genomgångar avseende behörigheter genomförs enbart då behov för detta anses finnas. Uppföljning av loggar görs dock månatligen.

Revisionens bedömning

Den interna kontrollen kring hanteringen av Raindance bör utvecklas, dels genom en årlig riskbedömning avseende LISAB:s användning av systemet, dels genom en systematisk kontroll av behörigheter.

2.7 Sammanfattande bedömning

Inga väsentliga avvikelser har noterats i granskningen. Revisionen bedömer därför, utifrån hittills genomförd granskning, att styrelsens interna styrning och kontroll är tillräcklig.

3. Räkenskaper

3.1 Delårsrapport 2015-08-31

Revisionen av den finansiella rapporteringen har utförts i enlighet med International Standard on Review Engagements ISRE 2410 Översiktlig granskning av finansiell delårsinformation. I granskningen har det inte kommit fram några omständigheter som ger anledning att anse att delårsrapporten inte, i allt väsentligt, är upprättad i enlighet med god redovisningssed.

Redovisningen följer god redovisningssed och K3-regelverket. Den auktoriserade revisorns granskning av resultat- och balansräkningarna har i övrigt inte föranlett några noteringar om väsentliga avvikelser från god redovisningssed vid upprättandet av delårsrapporten.

3.2 Aktier i dotterbolag

LISAB införde vid bokslutet 2013 en ny rutin som innebär att bolaget har återfört sådana nedskrivningar som inte längre är aktuella; dvs. i de fall där återvinningsvärdet (eget kapital) överstiger det redovisade värdet (anskaffningsvärde + aktieägartillskott - ackumulerad nedskrivning). Denna rutin har även tillämpats i delårsrapporten 2015.

I granskningen har inte framkommit några väsentliga avvikelser.

3.3 Sammanfattande bedömning

Räkenskaperna bedöms i allt väsentligt vara rättvisande.

---

³ Danderyds Sjukhus AB, Karolinska Universitetssjukhuset, Södersjukhuset AB, Hälso- och sjukvårdsnämnden, Folk tandvården i Stockholms län AB och Stockholms läns sjukvårdsområde